

[Patursson.]

Nu i 1930—31, da dette Jordbrug ikke skønnes længere at være nødvendigt, for at Amtmanden over Færøerne kan erholde tilstrækkelig Slagt, tilstrækkelig Mælk og Smør til sin Husholdning, nu opstaar der en ny Strid om samme Ejendom, denne Gang mellem Lagtinget og de danske Myndigheder. Og hvad er det saa, Striden drejer sig om? Striden drejer sig ikke om det i og for sig nok saa naturlige Spørgsmaal, om Jorden nu, da Amtmandsembedet ikke mere har Brug for samme, skal falde tilbage til den Gaard, hvorfra den i 1807 uden Udskiftning var taget. Striden drejer sig heller ikke om, saaledes som et Forslag tog Sigte paa i Lagtinget i 1927, at yde Hovedgaarden Erstatning i Anledning af den foreslaaede forandrede Besiddelsesform for den nu udskilte Parcel. Men den nuværende Strid er, da Parcellen nu som fri Ejendom skal overdrages Thorshavn Kommune, kommet til at dreje sig om, hvorvidt Lagtinget eller Regeringsmyndighederne skal disponere over Købesummen.

Jeg kan ikke se, at Staten, fordi det kongelige Rentekammer i 1807 sanktionerede, at denne Gaardsparcel henlagdes til Husholdningsbrug for de færøske Amtmænd, derved har vundet Ejendomsret over samme og af den Grund skal være berettiget til Købesummen. Jeg kan lige saa lidt forstaa, at Staten, ihvorvel denne gennem et længere Tidsrum har optraadt som administrerende overfor denne Jord, hvis Besiddelsesform er nøje kendt gennem ca. 900 Aar, derved har vundet Ejendomsret over samme. Staten vil ikke kunne fremlægge noget Dokument, der begrundet dens Ejendomsret til her omhandlede Jord. Man kan paa den anden Side sige, at har Staten ikke paaviselig Ejendomsret til den her omhandlede Jord, er der heller intet, der direkte hjemler Færøernes Lagting en saadan. Dette skal villigt indrømmes. Men her er der dog visse Forhold at tage i Betragtning. Den samlede færøske Kongsjord har i Tidens Løb ydet efter færøske Forhold vældige Summer til den danske Statshusholdning. Nu foreligger det Tilfælde, at en Del af den samme færøske Jord, som før har ydet saa meget ud fra Landet, skal overføres i Kapitalform. Det forekommer mig, at naar dette Tilfælde indtræffer, et Tilfælde, der, som før oplyst, kun

er indtruffet en eneste Gang tilforn i større Omfang, maa det anses for en Selvfølgelighed, at Færøernes Folkerepresentation, Lagtinget, med fuld folkelig Ret siger: Denne af Færøernes Jord skabte Kapital skal tilbagegives Færøernes Jord.

Naar Lagtinget nu har indtaget denne Stilling, indser jeg ikke, selv om jeg skulde se Sagen fra et rent dansk Standpunkt, hvorfor man her i Landet vil modsætte sig dette Lagtingets Retfærdskrav. Jeg tror dog, ærede Medlemmer vil indrømme, at det er en Uting, saa vel landbrugsmæssigt som samfundsmæssigt set, at den danske Stat sidder inde med Forvaltningsretten, for ikke at sige Ejendomsretten til Halvdelen af Færøernes samtlige Jordejendomme. Ligger det ikke udenfor alle rimelige Samfundsbegreber i vor Tid, at Staten skal være Godsforvalter over Halvdelen af et Kulturlands Areal, der ligger et Par Hundrede Mil fra Regeringens Sæde? Er det ikke naturligt, at Lagtinget nu ønsker at gøre en Begyndelse for at komme bort fra denne Unormalitet?

Jeg gentager endnu en Gang: Nærværende Lovforslag gælder ikke alene Salg af Kongsgods til Thorshavn Kommune, det gælder i ikke mindre Grad et Retfærds hensyn overfor Lagtinget og det færøske Samfund. Og da Lovforslaget i sin foreliggende Form intet Hensyn tager til Lagtingets Paakrav i sidstnævnte Retning, maa jeg anbefale ærede Medlemmer at stemme imod Lovforslagets Vedtagelse i dette høje Ting.

Effersøe: Det er noget forbausende, at det ærede Medlem udtaler sig saaledes nu, naar han ved tidligere Behandling af denne Sag har udtalt, at han ikke vilde lægge Sagen nogen som helst Hindring i Vejen.

Det ærede Medlem udtalte, at han ønskede, at Lagtinget fik lovgivende Myndighed. Jeg maa gøre opmærksom paa, at det er kun ganske faa Aar siden, det ærede Medlem som Medlem af et Udvalg i Lagtinget og som Lagtingsmedlem har indstillet, at Lagtinget skulde have raadgivende Myndighed i Lovgivningsanliggender, og ikke i mindste Maade antydet, at Tinget skulde være lovgivende. Det følger ogsaa ganske af sig selv: Naar man ønsker, naar man siger og indstiller, at Tinget skal have raadgivende Myndighed,